

jük, hogy a mult szomorú örökségét ugrásszerűen számolhassuk fel, hogy országunk gazdasági erejét minden irányban megszilárdíthassuk és ezzel lényegesen feljavíthassuk dolgozó népünk élet-színvonalát. Eszerint, lényegében tiszta népszédítés lenne, ha ma elsősorban és mindenekelőtt a fogyasztásnak szánt árú termelését erőltetnénk és elhanyagolnánk nehéziparunk, bányászatunk, villamosításunk stb. alapvető bázis-ágait. Az életszínvonal ilyen feljavítása nem lehetne helyes. Gyorsan zsákutcába jutna, mert nem teremtené megbízható alapot az életszínvonal igazi és tartós emelkedéséhez. Végső következtetésben az ilyen közgazdasági vonalvezetés országunkat mind mélyebben és mélyebben vinné bele a külföldtől való gazdasági függőségbe és megakadályozná a szocializmus kiépítését a JSZNK-ban. A tartós jólét helyett a széles néptömegek elszegényedésével végződnek.» (244—245. oldal. A kiemelés R. D.-től)

Ezek a szavak a marxizmus-leninizmus ama tanításának mély megértéséről és gyakorlati alkalmazásáról tanúskodnak, hogy a szocializmusnak és a nép mind anyagi, mind pedig kulturális életszintje emelésének alapját a termelő erők fejlettségének magas foka képezi. Még pedig nem a termelő erők fejlettsége általában véve, hanem az a fejlettség, amely a túlsúlyt és a szocialista módon való termelés végső győzelmét biztosítja.

Az összes problémák és az összes feladatok, amelyekről Kidrics elvtárs beszél, a legszorosabb kapcsolatban állnak a marxista-leninista tanokkal és azokon is alapulnak. Ezért ez a válogatott gyűjtemény a szocializmus nálunk folyó felépítése gazdasági vonatkozásaiban elméleti és gyakorlati felfogásához támaszul és irányítóul szolgál.

R. Davidovics

Magyar tájékoztatóirodás vezérek három könyve

Az idén június első napjaiban az írott szót ünnepelték Budapesten, úgynevezett »Könyvnapot« tartottak. Ez alkalommal, a felszabadulás után immár ötöd-ször, az utcákon felállított könyvsátorokban, tárták a demokratikus magyar írók műveiket a közönség elé, hogy azokat a magyar dolgozó tömegek közkincsévé tegyék. A műveltség és annak egyik legfontosabb eszköze a könyv, hosszú éveken át csak a kevésszámú gazdag kiváltsága volt Magyarországon. A könyvkiadás és a terjesztés tőkés vállalatok kezében volt, ezek pedig az íróktól a maguk szája íze szerinti írásokat követeltek. Elsősorban a burzsoák voltak a könyvvásárlók, majd sorrendben a tehetősebb kispolgárok következtek, míg a dolgozó értelmiség csak kisebb mértékben vásárolhatott könyvet. A munkásosztálynak és a parasztságnak nem futotta könyvre és a kultúrán kívül rekedt.

A »Könyvnap« intézménye nem új jelenség Magyarországon és külső formáját tekintve nem is a demokrácia vívmánya. Még Horthy világában keletkezett és a »magyar kultúrfőlény« revizionista szellemében folyt le. Az igazi népi írók, mint Babits Mihály, József Attila meg sem jelenhettek Bibó Lajos, Földes Jolán és a polgárság más kedveltjei mellett. Magyarország felszabadulását követően minden esztendőben továbbra is megrendezték a »Könyvnapot«. Azonban a könyvnapok tartalma fokozatosan demokratikussá, népivé vált és pedig olyan méretben, ahogyan erősödött a magyar demokrácia. A népi könyv kemény harcot vívott Magyarországon, elsősorban a súlyos gazdasági helyzettel és a kiadó-vállalatok nagytőkéseivel, mert ezek idegenkedtek az új dolgozó olvasótábortól és folytatni kívánták régi kiadó politikájukat. A demokratikus könyvnek Magyarországon még az írókkal is harcot kellett folytatnia, mert az írók jelentős része sem érezte még milyen kötelessége van a népi demokrácia iránt. Az új magyar könyv lépésről-lépésre erősödött és ebben különösen a magyar kommunisták és kiadóvállalatok a »Szikra« segítették.

Az idei »Könyvnap« már nagy haladásról tett tanúságot. A könyvek megválasztása az idén már tervszerű volt és az ünnepen az idén jelentek meg elő-

ször a marxista-leninista művek is. A könyvsátorok az idén a polgári városnegyedekből megérkeztek a munkás-negyedekbe is, sőt a gyárakba is, ahol az új könyvek találkoztak az új olvasókkal.

A hatalmas haladás ellenére, a magyarországi könyvnap az idén mégsem lehetett a magyar kultúrmunkások makulátlan ünnepe. A »Könyvnapot« is beszenyezték a szocialista Jugoszlávia ellen irányuló tájékoztatóirodás ellenforradalmi hajszával. A »Könyvnap« szervezői is igyekeztek, hogy a kommunista és munkás pártok egyes vezetői nyomán, maguk is hozzájáruljanak a Jugoszlávia ellen folytatott alaváló hajszához. E célból az ideai »Könyvnapok« nagy hírvéréssel díszhelyre tették Rákosi, Farkas és Révai, a magyar állam- és pártvezetőinek három legújabb könyvét. Mindhárom könyvet a Magyar Dolgozók Pártja kiadóvállalata, a »Szikra«, adta ki és az említett államférfiak cikkeit és beszédeit tartalmazza. Rákosi könyve »Építjük a népi államot« főleg az 1948 és 1949 első felében megtartott beszédeit és cikkeit tartalmazza, Farkas könyve »A béke frontján« 1945 óta írt cikkeit és beszédeinek nagyrészt tartalmazza. Révai könyve »Élni tudunk a szabadsággal« szintén a felszabadulás óta elhangzott beszédeinek és válogatott cikkeinek gyűjteménye. Ennek a három könyvnek kétségtelenül nagy szerepe lenne a magyar dolgozók által eddig megtett út megvilágításában és az volna a szerepe, hogy a további utat is meghatározza. A magyar dolgozóknak hazájuk szocialista átalakítását kellene tanulniok belőlük. A könyveknek meg kellene világítaniok a Magyar Kommunista Párt harcát az elmúlt négy esztendőben, amelyet az összeesküvő kigazdopárt jobbszárnya ellen, a jobboldali szociáldemokrácia és a klerikális reakció ellen folytatott. A kiállított könyveknek a magyar kommunistáknak a népi demokráciáért folytatott harca sikereit kellene bemutatniok. Egyszóval történelmi anyagnak kellene lenniök, hogy azokból a magyar kommunisták a marxizmus-leninizmust tanulmányozzák, valamint alkalmazását a sajátságos magyarországi helyzetre. A magyar vezetőknek azonban a könyvek kiadásával más céljuk volt. A céljuk az volt, hogy ezt az alkalmat is arra használják ki, hogy népeinket és hazánkat ismételten megsértésük, hogy a magyar népben gyűlöletet ébresszenek Jugoszlávia ellen. Hogyan is lehetne másként magyarázni azt a tényt, hogy a régebben megírt és elmondott beszédekben, mostani nyomtatásukkor, kihagytak minden Jugoszláviáról szóló részt, illetve Jugoszlávia helyét Romániát vagy Lengyelországot írtak. Beszédeik és cikkeik szerint úgy tűnik, mintha a Tájékoztató Iroda határozatáig Jugoszlávia nem is létezett volna. Ezekkel a nyomorúságos hamisításokkal azonban nem lehet egyoldalúan eltörölni a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság, Tito Jugoszláviájának szerepét a magyar népi demokrácia megvalósításában, sem pedig ennek a demokráciának megszilárdításában. Tito Jugoszláviája a társadalmi élet minden terén nagy segítséget nyújtott Magyarországnak haladó erőinek, amit a magyar kommunisták és Magyarország haladó erői azelőtt bőségesen ki is aknáztak. Mind a belpolitika, mind a külpolitika kérdéseiben, a vezető magyar kommunisták, állandóan Tito Jugoszláviáját állították oda példaként. Igaz ugyan, hogy az ilyen nyilatkozataik alkalmával sohasem voltak őszinték, azonban sohasem mulaszthatták el, hogy ne említsék meg Tito Jugoszláviájának példáját. Meg kellett mondaniok a magyar népnek, milyen segítséget nyújt nekik Jugoszlávia.

És amíg a magyar vezetők ma egyrészt meghamisították korábbi beszédeiket és cikkeiket, addig nem mulasztották el, hogy a Tájékoztató Iroda határozata óta készült minden Jugoszlávia és népeink ellenes förtelmet teljes egészében meg ne jelentessenek könyveikben, még a legszenyesebbeket sem hagyták ki.

Vegyük csak Rákosi könyvét »Építjük a népi államot«. Magyarország tájékoztató miniszterelnöke könyvében — amelyről ilyen dicsőhimnuszokat is zenének: »Rákosi minden sorából kiütöközik a marxista-leninista elmélet és világnézet« — egybegyűjtötte 1948 óta elmondott beszédeit és megírt cikkeit. Könyvről előadásokat tartanak mert, mint mondják, a következő elméleti kérdésekre ad feleletet: a Magyar Dolgozók Pártja elméleti színvonalának emelése, a munkásosztály és a parasztság viszonya, harc a »Tito-klíkk« ellen, valamint feleletet ad a népi demokrácia egyes alapvető kérdéseire. Ennek a könyvnek a kiadásával

a magyar tájékoztatóirodásoknak valójában az volt az egyedüli céljuk, hogy újabb nyomatékot adjanak a szocialista Jugoszlávia ellen folytatott ellenforradalmi hajszának, újabb kísérlet arra, hogy a magyar népben, sovinizmust és gyűlöletet ébresszenek Jugoszlávia ellen. A Tájékoztató Iroda határozata óta Rákosinak nem mult el egy beszéde, egy cikke sem, hogy ne támadta volna meg néphatóságunkat, forradalmunkat, vagy Jugoszlávia szocialista építését. Igaz, a könyvben megtaláljuk Rákosinak még a Határozat előtt elmondott néhány beszédét és cikkeit is (1948 eleje), a »marxizmus csillogó teoretikus« ezekben még nem merte nyíltan rágalmazni népeinket és vezetőinket. Ebben az időszakban, ha tartózkodóan is, még dicsérte Jugoszláviát. Az »Építjük a népi államot« könyv kiadói, Rákosinak ezen beszédeit és cikkeit is besorolták a könyvbe. Azonban, kihagyták belőlük azt, ami Jugoszláviára vonatkozott. Be-mutatunk néhány példát.

A Magyar Kommunista Párt 1948. április 4-én Sárospatakon megtartott nagygyűlésén Rákosi azt mondta, hogy a magyar demokrácia és Magyarország nemzetközi tekintélye megerősödésének és talpraállításának, alig három évvel a felszabadulás után, legfőbb biztosítéka a Szovjetunióval, Jugoszláviával és a Román Népköztársasággal, mint egyenrangú felekkel kötött barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződések. Ebben a könyvben azonban, a »Nép élén a jobb jövőért« című cikkben, a 138. oldalon, Rákosi beszédéből kihagyta Jugoszláviát, úgy hogy csak a Szovjetunió és Románia maradt benne (a beszéd eredeti szövegét, ahol Jugoszláviát közvetlenül a Szovjetunió után említi, megtalálhatjuk a »Szikra« kiadásában megjelent »A nép élén a jobb jövőért« bro-súra 12. oldalán).

Az idézett cikkben Rákosi, miután üdvözölte a februári eseményeket Cseh-szlovákiában, kijelentette, hogy immár semmi sem áll útjában annak, hogy Csehszlovákiával is az egészséges és baráti viszony jöjjön létre; amilyen már fennáll Jugoszláviával és Romániával. Ennek az új könyvnek a 139. oldalán azonban, Jugoszlávia itt is kimaradt. Ez azt jelenti, hogy a magyar tájékoztatók számára nem létezik és nem is létezett a Jugoszláviával kötött szerződés. Egy-szerűen eltörölték. Azonban a tájékoztatók módszerek gerinctelen alkalmazói, nem titkolhatják el a magyar nép előtt, csak úgy egy tollvonással azt, hogy éppen Tito Jugoszláviája volt az első ország, amely a Magyar Köztársasággal »mint egyenrangú féllel, barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződést kötött.

Hogy milyen jelentőséggel bírt ez a tény a magyar kommunisták számára, amikor Magyarországon még folyt a harc a reakcióval, arról felesleges beszél-nünk. Megemlítjük mégis, mit írt a Magyar Kommunista Párt központi lapja a »Szabad Nép« 1947 december 7-iki számában, Tito marsall magyarországi látog-atása alkalmából: »Tito marsall nemcsak az új Jugoszlávia megalkotója, de az egész haladózellemű emberiség hőse is, antifasiszta, imperialista ellenes és fel-szabadító harcában... Népünk nemcsak azért hálás Tito marsallnak és népének, mert bizalommal és barátsággal közeledtek felénk, a szabadságért és a demok-ráciáért vívott harcunk leg súlyosabb napjaiban, hanem azért is, mert Tito mar-sall volt szomszédaink közül az első, aki felfigyelt a magyar demokrácia jelen-tős sikereire.« A magyar dolgozók nagyon is jól tudják, mit beszéltek akkor Rákosi és mások arról a szerződésről, hiába akarná ezt ma Rákosi elrejtteni. Vagy talán a Jugoszláviával kötött szerződés megtagadása jelenti a magyar tá-jékoztatók számára a JKP vezetőségének elvszerű bírálatát?

Ragadjunk ki még egy példát Rákosi legújabb »marxista« szüleményéből. 1948. április 25-én, a Mezőhegyesen tartott nagygyűlésen, Rákosi a világ két táboráról beszélt és a demokratikus táborba, közvetlenül a Szovjet Szövetség után természetesen besorolta Jugoszláviát is. Ebben a könyvében Rákosi a va-rázsló, egy kis hókusz-pókusszal kihagyta Jugoszláviát (182. oldal). (Csak kiha-gyott bennünket, bár varázsló képességeit tekintve, már abban a beszédében is az »imperialisták rohamosztagává« változtathatott volna bennünket).

Jugoszlávia kihagyása példáját megtaláljuk Rákosi könyvének »A követ-kező láncszem« című cikkében is, amely írás először a »Szabad nép« 1948. márc-ius 7-iki számában látott először napvilágot. Itt is kimaradt a Jugoszláviára vonatkozó mondat.

Önmaga meghamisításában Farkas Mihály, a párt szervezési titkára, egy

lépéssel még tovább ment A felszabadulás óta írt cikkeit és beszédeit »A béke frontján« című könyvében gyűjtötte egybe. Könyvében Rákosiéval azonos módszereket alkalmaz: Jugoszláviát egyszerűen kihagyja. Így például a 109. oldalon »A kommunista pártok a békefront élén« című cikkében (1948. április 23-án, a MKP Politikai Főiskoláján megtartott előadás). Ebben az előadásában, Magyarországnak a szomszédos államokkal kötött barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződéseiről szólva, Szovjetunió után Farkas is Jugoszláviát és Romániát említette meg (ez kitérnek a »A kommunista pártok harca a fasizmus ellen« című »Szikra« kiadásban megjelent brosúra 21. oldalán nyomtatott szövegből).

Ez a tájékoztatóirodás farkas azonban még Rákosinál is nagyobb büvészi képességekkel rendelkezik. A MKP III. Kongresszusán, a magyar külpolitikáról szóló beszámolójában például, a következőket mondta: »... Külpolitikánk csakis az őszinte és szoros politikai és gazdasági együttműködésen nyugalhat felszabadítónkkal, a nagy Szovjet Szövetséggel, valamint a demokratikus szomszédállamokkal, Jugoszláviával, Romániával, Csehszlovákiával...« (»A népi demokrácia kérdései«, »Szikra« kiadás, 1946, 36. oldal). (Most azonban »A béke frontján« című könyvében közölt azonos beszédszédéből, a 147. oldalon, az eddig divó szokástól eltérően nem hagyta ki egyszerűen Jugoszláviát, hanem Lengyelországgá változtatta. Tétélezzük fel, hogy mi nem vagyunk »demokratikus szomszédállam« azonban hogyan válhat Lengyelország Magyarország »szomszédjává«?! Büvészműtatóink helyett ajánlatosabb lenne, ha Farkas pártja szervezőinek javításával foglalkozna, lelkenező kritikusi pedig, ahelyett hogy bombasztikus jelzők kihasználásával és a könyv agyba-főbe dicsérésével töltének idejüket — megállapítván, hogy ez eddig a legmagasabb fok, amit Lenin és Sztalin elméletének és gyakorlatának alkalmazásában a pártépítés terén Magyarországon értek — arra a belátásra jutnának, hogy az ilyen módszereknek semmi közük sincs a kommunista erkölcsöz.

A magyar tájékoztatóirodások harmadik adaléka a marxizmus-leninizmus kincsestárához és az idej magyarországi »Könyvnap« büszkesége, Révai »Élni tudunk a szabadsággal« című könyve volt. Ez a majd 700 oldalas könyv a legfőbb magyar »teoretikus«, aki egyben a Tájékoztató Irodának is egyik vezető »teoretikusa«, válogatott cikkeit és beszédeit tartalmazza. A könyv célját maga Révai állapítja meg előszavában: »feleletet adni százezrek kérdésére, hogyan jutottak el a kommunisták idáig — mert a magyar demokrácia fejlődésének egyik időszak lezárult«. Százezrek akarják megismerni — mondja Révai — »a kommunisták sikereinek és győzelmének titkát«. Könyvről azt állítja, hogy az a magyar kommunisták négyéves harca iránti megnyilvánuló érdeklődést hivatott kielégíteni és ezért a kiválasztott cikkek többé-kevésbé elméleti jelentőségűek. Erről a könyvről írva, Losonci Géza, a magyar közíró és a MDP K Vezetőségének tagja, az említett tétel további feldolgozásában azt állítja: »Véleményünk szerint az olvasó számára ez a könyv sokkal több történelmi nyersanyag. Ez a könyv nélkülözhetetlen forrásmunka a magyar kommunisták politikájának tanulmányozásához és a magyar dolgozók széles rétegei számára nélkülözhetetlen segédeszköz, hogy megismerjék és alkalmazni tudják a marxizmus-leninizmus célkitűzéseit« (»Szabad Nép«, 1949, május 29).

Révai előszavát és Losonci kritikáját olvasva, azt hinné az ember, hogy a könyvből valóban megismeri a magyar kommunistáknak a népi demokrácia megvalósításáért folytatott négyévi harcát. Várjuk, hogy Révai objektívan, kommunistákhoz illően, fel fogja majd tüntetni azokat a bel- és külpolitikai körülményeket, amelyek közepette, az elmúlt négy esztendőben, a magyar kommunisták a hatalomért harcoltak, hogy végül elfoglalják a hatalom kulcsállásait. Ahhoz semmi kétség sem fér, hogy ebben a harcban a magyar kommunisták, hála nagy és megfeszített munkájuknak, hatalmas győzelmet arattak. Népünk és a nemzetközi munkásmozgalom előtt szerzett ezen érdemeiket senki sem kívánja elvitatni tőlük. A magyar kommunisták és a magyar nép előtt másrészt az is nyilvánvaló, hogy a magyar kommunistáknak a magyar reakcióval folytatott sikeres harca, — a reakciónak ebben a háborúban csak kis mértékben rendültek meg gazdasági és politikai hadállásai, — részben a külpolitikai tényezők eredménye is, annak, hogy létezett a Szovjetunió és hogy Magyarország szomszéd-ságában új népi demokratikus államok létesültek. Illetve, hogy még pontosab-

ban fejezzük ki magunkat: a magyar kommunisták azért győzhettek, mert létezett a Szovjetunió és az új Jugoszlávia és mert ennek népi Kommunista Pártjuk vezetése alatt, a forradalomban kivívott győzelmek után és a hatalom felépítésének befejeztével, áttértek a szocializmus építésére.

A magyar kommunisták és a magyar nép jól tudják azt is, hogy milyen segítséget nyújtott ez az új szocialista ország a magyar kommunistáknak és a haladó erőknek abban a harcukban, amit a belső és a nemzetközi reakció ellen vívtak. A vezető magyar kommunisták annakidején erről a segítségről csak a legszembetűnőbbeket mondták és sűrűn éltek is vele. Csak emlékezzünk 1945 végére és 1946-ra, az akkori magyarországi helyzetre. A reakció akkor támadásba lendült és a régi uralkodó osztályok visszatértek és talpra álltak. Abban az időben egy táborban találkoztak a nagytőkések, akik a felszabadulás utáni első hónapokban visszavonulásra kényszerültek, a nagybirtokosok, akikről ugyan elvették a földet, de ebbe távolról sem nyugodtak bele, a magas klérus, a gentry hivatalnokai kar és a módos falusi gazdák — mindezek együttesen léptek fel gazdasági és politikai követelményeikkel és a kisgazda-pártot közösen felhasználva, a maguk képeére akarták formálni az államot.

Ebben az időben a csehszlovákok többszázezer magyart kiutasítottak és Erdélyben a románok százezer számra fosztották meg állampolgárságuktól és vagyonuktól a magyarokat. Milyen politikát folytatott Tito Jugoszláviája abban az időben? Erről később Dinnyés magyar miniszterelnök így nyilatkozott: »Az új Jugoszlávia az elsők között értékelte a magyar nép harcát, hogy leszámol a múlttal és megindul a demokrácia útján. Az új Jugoszlávia nem azon igyekezett, hogy bennünket ismét a reakció karjába taszítson, azzal a kifogással, hogy »nálunk még nem teljes a demokrácia«. Ellenkezőleg, kezét nyújtott felénk, készen arra, hogy segítsen bennünket és ezzel lehetővé tette, hogy tovább haladjunk a demokratikus fejlődés útján«. Jugoszlávia állásfoglalását illetően, abban a magyar kommunisták számára súlyos időkből (akkoriban a párisi békeértekezleten a csehszlovákok a magyarok kitelepítését követelték és az ezzel kapcsolatos felszólalásában Visinszki úgy nyilatkozott, hogy a Szovjetunió álláspontja szerint, a nemzeti kérdésnek egyik lehető megoldása a nemzetek visszatelepítése országukba) szolgáljon itt például egy idézet Gerő Ernő a MKP politikai bizottsága tagjának — aki a párisi béketárgyaláson (Magyarország delegátusa volt — a MKP 1946 szeptemberében megtartott III. Kongresszusán elhangzott beszámolójából: »...Hogy az valóban úgy van, annak bizonyítéka az a valóban baráti szerződés, amit Magyarország és Jugoszlávia között sikeresen létrehoztunk. Mindenkinek el kell ismernie, hogy a magyar küldöttségnek ez volt a párisi béketárgyalásokon elért egyetlen komoly sikere. Nemcsak elhárítottuk 450.000 Jugoszláviában élő magyar kitelepítésének a veszélyét, de a világ előtt egyidejűleg rámutathattunk arra, hogy az államok között felmerülő kérdéseket másként is meg lehet oldani, mint ahogy azt Csehszlovákiában akarják megoldani. Bebizonyítottuk, hogy nem az erőszak és a kényszer, hanem a barátságos megállapodás a helyes út, amely segítségével kiküszöbölhetjük az államok között fennálló ellentéteket. Engedjék meg, hogy erről a helyről is köszönetet is mondjak Jugoszlávia helyettes miniszterelnökének, Kardelynak, a jugoszláv békedelegáció vezetőjének, azért a megértésért, amit a magyar demokrácia iránt tanúsított. Ez csak azt bizonyítja, hogy mennyivel többet érhetünk volna el, ha a reakciós mesterkedés nem zavarta volna elvtársainkat, és hogy milyen lehetőségeket hoz majd a külpolitika terén is számunkra a népi demokrácia végső győzelme«.

A magyar-jugoszláv kereskedelmi szerződés megkötése alkalmával a »Szabad Népe«, amelynek Révai volt a főszerkesztője, 1947. január 4-iki számában ezt írta: »Gazdasági jelentőségén kívül, semmivel sem kisebb ennek a szerződésnek a politikai jelentősége. Jugoszlávia kéznnyújtásának elfogadása gazdasági téren, demokráciánk politikai megerősödését is szolgálja. A Szovjet Szövetségen kívül egy más ország részéről sem tapasztalhattunk annyi barátságot, mint éppen Jugoszlávia részéről. A Szovjet Szövetségen kívül Jugoszlávia volt az egyetlen ország, amelynek igen sok oka lett volna reánk haragudni. Csak a bácskai vérengzésekre kell emlékeznünk. Jugoszlávia azonban nem kíván bosszút állni a demokratikus Magyarországon azokért a gaztettekért, amelyeket Horthyék és Bárdossyék követtek el. A jugoszláviai magyarok azonos jogokat élveznek a hor-

vátul, szerbül, szlovénül vagy más anyanyelven beszélő állampolgárokkal. Jugoszlávia a párisi béketárgyalásokon is baráti jobbot nyújtott Magyarországnak. Atiörte a tegnapi győzők és legyőzöttek között fennálló láncokat és, a teljes egyenjogúság alapján, elsőként kötött velünk megállapodást az önkéntes lakosságcserére. Mivel magyarázható ez? Azzal, hogy Jugoszlávia demokratikus ország és segíteni kíván a demokratikus Magyarországnak.

Révai »Szabad Népe« például két ízben is írt a »Borbában« 1946. december 14-én megjelent cikkről, amely cikk éles támadást intézett a kisgazda-párt politikája ellen. A magyar kommunisták akkoriban egész fejezeteket idéztek abból a cikkből, és a cikkek valóban komoly és építő jellegű hatása volt, ténymegállapításai ellen pedig a kisgazdapártiak mit sem tudtak felhozni.

Jugoszlávia volt az első állam, amely 1947 végén, törzségi és kölcsönös segélynyújtási szerződést kötött Magyarországgal. Révai akkoriban nem győzte eléggé magasztalni ennek a szerződésnek a jelentőségét és igen hálás volt Jugoszlávia népeinek »hogy az újvidéki és szablayi gyilkosokat nem azonosította a magyar néppel.«

Mindezek a dolgok igen jól ismertek a magyar kommunisták és a magyar nép előtt és ez senki előtt sem »titok«. Révai azonban, aki arra törekszik, hogy feltárja a magyar kommunisták sikereinek és győzelmének a »titkát«, mindezek felett átsiklik Révai, aki arra törekszik, hogy könyve történelmi forrásmunka legyen, egyszerűen kihagyja mindazt, amit valaha Jugoszláviáról mondott és írt, valamint azt a segítséget, amit valaha Jugoszlávia nyújtott a demokratikus Magyarországnak. Rákositól és Farkastól eltérően, Révai könyvében egyáltalán nem jelentette meg azokat a cikkeket és beszédeket, amelyekben Jugoszláviáról említést tesz, úgy hogy a most megjelentetett írásain nem eszközölt változtatásokat, amint azt Rákosi és Farkas tették. Ez valóban dicséretes! A könyvről szóló beszámolójában Losonci ezt a következetességet siet a következőképp jellemezni: »Révai József elvtárs az ebben a könyvben nyújtott cikkeket és beszédeket változatlan szövegükben nyújtja (a kiemelés Losoncitól ered — V. T. megjegyzése). Cikkei és beszédei ebben a könyvben úgy jelennek meg, amint őket annakidején leírta vagy elmondta. Ez nagy dolog, ha tekintetbe vesszük, hogy a beszédek és cikkek a legnagyobb jelentőséggel bírnak, mert a »legérzékenyebb« dolgokat taglalják, és ma, amikor gyűjteményesen jelennek meg, nem kell őket sem átfésülni, sem retusálni. Ebben a körülményben nemcsak Révai nagy képességét, közírói és szónoki tehetségét kell meglátnunk, hanem Partihk alaposágát, készségét és távolbalátását is...« (»Szabad Népe«, 1949. V. 29). Az ilyen kritika valóban nem érdemel kommentárt.

Annak ellenére, hogy Révai könyvéből kihagyta mindazon cikkeket és beszédeket, amelyekben azelőtt Jugoszláviáról megemlékezett (nehogy »változtatni« kelljen rajtuk), mégis úgy döntött, hogy ebben a magyar történelemnek nyújtott »grandiózus marxista« hozzájárulásában, megemlékezik Jugoszláviáról. Ezért besorolta könyvébe a Tájékoztató Iroda határozata óta elhangzott minden beszédét és írását, amelyekben végre alkalma nyílt, hogy megcsillogtassa publicisztikai és szónoki képességét. És mert könyvében ezek a cikkek vannak túlsúlyban, ezért úgy tűnik, hogy 1948. júniusa óta Jugoszlávia főtenyezőjévé vált ebben a »magyar történelem számára készült nyersanyagban.«

Hová vezet ez és mi volt a magyar tájékoztatóirodások célja ezeknek a könyveknek a kiadásával? Nem kétséges, hogy egyik főcéljuk az volt, hogy a magyar népben heves sovinizmust és nemzeti gyűlöletet ébresszenek Jugoszlávia népei ellen. Ezzel kapcsolatban nem érdektelen az a tény, hogy 1946. január 5-én éppen Révai József írta a következőket a »Szabad Népeben«: »Ami pedig a jugoszláv-magyar viszonyt illeti, a két szomszédos nép barátságát a magyar sovinizmuson kívül semmi más meg nem zavarhatja.« Ma pedig éppen Révai az, aki Rákosival és Farkassal együttesen, meggátolja a népeink és a magyar nép között kialakuló barátságot és végsőkéig kiélezett sovinizmust akar ébreszteni a magyar népben. A Tájékoztató Iroda szülte ellenforradalmi határozat lehetővé tette, hogy ezek a felelős magyar tényezők, egyébként aljas eljárásuk mellett, ilyen nyomorúságos hamisítványokkal is táplálják a magyar sovinizmust és gyűlöletet szítsanak Jugoszlávia népei ellen. Már pedig tudjuk, hogy ez a sovinizmus óriási károkat okozott és mérhetetlen áldozatokat kívánt, mind a magyar, mind a szomszéd népektől.

V. Teszlics